

## ПОГИБИЈА БЕГА МУШОВИЋА/ ВУКОВА ЗБИРКА

1. Санак снила була колашинска
2. У бијелу граду Колашину,
3. Вјера љуба Мушовића бега,
4. Санак снила, у сану виђела,
5. Ће допаде соко тица сива,
6. Која бегу на рамена паде.
7. Онда бего на кољена паде,
8. А соко му капу уграбио,
9. Па одлети у горе високе,
10. А другизи орли и соколи,
11. Све бегове слуге прелећеше,
12. Те их црној земљи оборише,
13. И више се слуге не дигоше.
14. И ово је у сану виђела,
15. Да им тамна паде на дворе.
16. И у тамну ђено долетише
17. Црне чавке, тице наопаке,
18. Које бегу на дворе паше,
19. А у чавке ђено закукала
20. Кукавица црна без престанка.
21. Када була у сану виђела,
22. Она зове три слушкиње младе,
23. Па је њима санак кажевала,
24. Што је она у сану виђела:
25. „О слушкиње, гуја ве убила!
26. „Би ли која санак тумачила?”
27. Ал' слушкиња једна говорила:
28. „О госпођо бега господара,
29. „Ја бих теби санак тумачила,
30. „Но ме је страх, и бојим се љуто,
31. „Да ћу тебе, госпо, уцв'јелити,
32. „И грозне ти сузе оборити.”
33. А говори беговица млада:
34. „Каж', слушкињо, ако Бога знадеш!”
35. Тад ђевојка кажеват' почела:
36. „Хи госпођо, мога господара,
37. Што си млада у сану виђела,
38. „Ће допаде соко тица сива,
39. „Која бегу на рамена стаде,
40. „Када бего на кољена паде,
41. „То ће бего теби погинути,
42. „Што л' му соко капу уграбио,
43. „Црногорци посјећ' ће му главу;
44. „Што ли други орли и соколи
45. „Све бегове слуге прелећеше,
46. „Те их црној земљи оборише,
47. „Ма им капе с главе не пон'јеше,
48. „То ће бегу слуге погинути,
49. „Ма им главе неће понијети,
50. „Јера ће их војска избавити;
51. „Што си, госпо, у сану виђела,
52. „Да је тамна дворе притишнула,
53. „Притишнула дворе и сараје,
54. „То ће бегу лице потамњети;
55. „Што л' у тамни чавке попадале,
56. „Попадале, тено загракташе.
57. „То ће жалит' колашинска раја
58. „Мушовића бега господара;
59. „Што у чавке кука кукавица,
60. „Ту ћеш једна кукат' без престанка,
61. „И жалити свога господара.”
62. Исто она санак тумачила,
63. Ал' ето ти два врана гаврана,
64. Загракаше, тено попадале
65. На његове бијеле дворе.
66. Тада була на чардак изиде,
67. Те тицама говорила била:
68. „Иша, врани, грдно обиљеже!
69. „Иша, врани, крила пожељели!
70. „Што падате на наше сараје?
71. „Срећа ваша, јербо бега нема,
72. „Јер га нема у б'јеле сараје,
73. „И његове седам миле слуге,
74. „А би вама крила поломили,
75. „Те не бисте отлен полећели.
76. „А да знате, врани, тице сурне,
77. „Колика се војска подигнула
78. „Од Стамбола од царева стола,
79. „Да похара Црну Гору малу,
80. „Пред њоме је силни Омер паша,
81. „Који се је цару зафалио
82. „Да ће Црну Гору похарати;
83. „И то се је Омер зафалио,
84. „Кадано се бјеше потурчио,
85. „На Христову вјеру похулио.
86. „Ма је војску паша разредио:

87. „Ето једна на поље Грахово,  
88. „А друга је под Острог планину,  
89. „А трећа је у Брда камена,  
90. „Четврта је у Доњу Црницу.”  
91. Онда тице були бесједиле:  
92. „Ој госпођо бега Мушовића,  
93. „Што не бегом страшиш господарем,  
94. „Мнозину је до сад уплашио,  
95. „Ал' посада вјеруј, було, неће,  
96. „Нико ти се њега бојат' неће.  
97. „А што кажеш за војску цареву,  
98. „Ми смо јутрос тице долећеле  
99. „Од Острога високе планине,  
100. „И виђеле сву војску цареву.”  
101. Онда була тицам' бесједила:  
102. „О Богу ви, два врана гаврана,  
103. „Кажите ми, тице, по истини,  
104. „Ка сте јутрос отуд дораниле,  
105. „Виђесте ли мога господара,  
106. „Је ли здраво доша у тамборе,  
107. „У тамборе цара честитога,  
108. „Је ли царски харач он предао,  
109. „Којега је раја отпустила?  
110. „Е је бего чуво господаре,  
111. „Да се јесте Мирко затворио  
112. „У Острогу високој планини,  
113. „И са Мирком млади Црногорци.  
114. „Да ти неке по имену кажем:  
115. „Рођак Мирков Петровића Крцо  
116. „Момче младо, ал' је соко сиви,  
117. „И сенатор Церевих Новица,  
118. „Од Цетиња Мартиновић Саво,  
119. „Који Турке бије цеврдаром,  
120. „И са њима други соколови,  
121. „Да обране светог Василију,  
122. „Да га њима не изгоре Турци,  
123. „Па је бего пошâ у Острогу.  
124. „Но ми каж'те двије тице црне,  
125. „Је ли бего свеца изгорио,  
126. „Је ли Мирка жива уфатио,  
127. „Је ли Крца сабљом пошјекао,  
128. „Је л' Новицу цару повратио,  
129. „Је л' је Сава огњем изгорио,  
130. „Иде ли ми, хоће л' брзо доћи?  
131. „Каж'те мене кад ће бего доћи,

132. „Кад ће доћи, да се њему надам.” -  
133. „О госпођо, беговице млада,  
134. „Виђели смо твога господара,  
135. „Здраво дође граду Нишицкоме,  
136. „И отиде пољем Нишицкијем,  
137. „Доке дође тврдој Планиници  
138. „На погледу турскога тамбора.  
139. „У злу уру налазио бего.  
140. „Књаз Данило оправио бјеше  
141. „Двадест стотин' момка биранога;  
142. „Којино се бјеху зафалили,  
143. „Да ће удрит' на турске шаторе.  
144. „Ка' се двије војске примакоше,  
145. „У то бего међу њима дође.  
146. „Кад виђеше њега Црногорци,  
147. „А на њега уриш учинише.  
148. „Али њему Бог и срећа даде,  
149. „Јере под њим добар хат бијаше,  
150. „Те унесе свога господара.  
151. „Слуша', кадо, ово је истина:  
152. „Залети се соко тица сива  
153. „Су његове десет соколова,  
154. „Те претече твога господара  
155. „При шаторе Отмановић-цара,  
156. „То не бјеше соко тица сива,  
157. „Већно соко Кустудија Машо  
158. „Од Његушах мјеста витешкога  
159. „Са његове десет соколовах.  
160. „Када бего на јунаке дође,  
161. „Пали Машо свога цеврдарана,  
162. „Те погоди твога господара,  
163. „Дешну му је ногу саломио,  
164. „И проз ногу хата дебелога,  
165. „Хат му паде на прва кољена.  
166. „Тад се бего уз хата прислони,  
167. „Па извади двије пушке мале,  
168. „Којено су сребром оковане,  
169. „Обадв'јема живи огањ даје.  
170. „Пукле пушке, хоће остат' пуста!  
171. „Искобише свога господара,  
172. „Не убише Кустудију Маша.  
173. „Онда Машо као лав нападе,  
174. „Те уфати бега за вилице,  
175. „Трже ножа, одс'јече му главу,  
176. „И узе му двије пушке мале,

177. „И са њима сабљу оковану,  
178. „И са плећа корет и доламу,  
179. „У корету стотина цекина.  
180. „Кад виђеше то бегове слуге,  
181. „Они своје пушке обратише,  
182. „Да убију Кустудију Маша,  
183. „А освете свога господара.  
184. „Ал' синовци стрица не дадоше,  
185. „Него хитро пушке обратише,  
186. „Седам слугах бегових убише,  
187. „И тргоше свијетле анцаре,  
188. „Да кидају од Турака главе.  
189. „Али у то срећу не имаше,  
190. „Јер шатори турски близу бише,  
191. „Из шаторах Турци ударише,  
192. „На јунаке ватру оборише.  
193. „Ал' се момчад јуначки бранише,  
194. „Црногорци одсвуд навалише,  
195. „Те на Турке огањ оборише.  
196. „Ту се војске обје страшно бише  
197. „У три уре боја жестокога;  
198. „Црногорци многи погибоше,  
199. „А Турака ни броја се не зна,  
200. „Докле тамна ноћца прекинула,  
201. „Те се војске натраг повратише.  
202. „Црногорци на Церово до'ше  
203. „Код шатора Петровића књаза,  
204. „И ту они ноћцу преноћише.  
205. „Када свану и сунце ограну,  
206. „Књаз Данило на ноге устаде,  
207. „Стаде гледат' од Тураках главе.  
208. „Потље дође Церовић Новица  
209. „Који бјеше оно ускочио,  
210. „Кад пос'јече Ченгић-Смаил-агу,  
211. „Новица је димно задобио,  
212. „Владика му даде сенатрство,  
213. „Ал' Новица гледа турске главе,  
214. „Позна главу бега Мушовића,  
215. „Те Новица књазу бесједио:  
216. „„Ево глава, драги господару,  
217. „„Мушовића бега колашинског.  
218. „„И слуша'те мене, Црногорци,  
219. „„Овоквога не бјеше јунака  
220. „„До Стамбола царевога града.”  
221. „Онда књаже заповијед даде,  
222. „Да учине шемлак Црногорци.  
223. „Црногорци шемлак учинише.  
224. „Потље књаже дарива јунаке,  
225. „Дариваше ко је зашта био,  
226. „А дарива Кустудији Машу,  
227. „Њему даје на прси медаљу,  
228. „Потље тога свилен халај-барјак,  
229. „Који вреди пад свом Гором Црном,  
230. „Јере књаже познаје јунаке,  
231. „За то њима дарива барјаке.”  
232. Када була разумјела вране,  
233. Па овако тицам' бесједила:  
234. „Аох врани, да зла тога гласа!  
235. „Каж'те мене, два по богу брата,  
236. „Хоће л' Омер-паша наринути,  
237. „Хоће л' Црну Гору похарати,  
238. „Хоће л' књаза Омер погубити,  
239. „Хоће л' Ђорђа, стрица књажевога,  
240. „Хоће л' њега жива уватити,  
241. „Хоће ли га цару опремити?  
242. „Е је Ђорђе цару додијао,  
243. „Кад гођ царе војску оправдио,  
244. „Оправдио ломној Гори Црној,  
245. „Не би ли је под ноге бачио,  
246. „Вазда му је Ђорђе исјекао.  
247. „И то би му царе опростио,  
248. „Но му ваља до земље градове,  
249. „Јоште нема мјесец пунан дана  
250. „Од кад му је Жабљак похарао,  
251. „И бедеме земљом порамнио,  
252. „И са њега понио топове,  
253. „И цареву нањ побио војску;  
254. „Не ћаше га Ђорђе разорити,  
255. „Е је јунак срца милостива,  
256. „Но се бјеше љуто расрдио,  
257. „Машана му брата обранише,  
258. „И љуто га ране допадоше  
259. „На бедеме од Жабљака града,  
260. „Јер најпрви бјеше на бедеме.  
261. „Ал' се потље јунак изљечио,  
262. „И с Турцима јунак војевао.  
263. „Јуначки се многи поднијеше  
264. „На бедеме од града Жабљака,  
265. „Ма одвоји војвода Машуте,  
266. „Е је младић срца Обилића,

267. „А дешнице Марка Краљевића,  
268. „Јер што рече, Машут не порече,  
269. „Но донесе главу на Жабљаку,  
270. „Кад на њему бјеху Црногорци,  
271. „Глава бјеше ваљана јунака  
272. „Баш синовца силног Хасан-Хота,  
273. „Поглавара од све Хоцке Горе.  
274. „Књаз Машута даром обдарио,  
275. „Даде њему од злата медаљу,  
276. „У коју је глава Обилића.  
277. (Сад се ваља опет повратити:)  
278. „Што учини Ђорђе на Црмницу,  
279. „Поби Турке, узе им шаторе,  
280. „Прах, олово и другу захиру.  
281. „Па и приђе у доба владике,  
282. „Када Ђорђа обранише Турци,  
283. „Ал' платише невјерни хајдуци,  
284. „Јер им Ђорђе сву пос'јече војску,  
285. „Увриједи цара турачкога.  
286. „Па и приђе у својој младости,  
287. „Када бјеше Ђорђе у Русију,  
288. „Пред Русима јунак војеваше,  
289. „Страховито Турке добијаше,  
290. „Што се нигда исказат' не може.  
291. „Зато доби јуначку пофалу.  
292. „И ово сам чуо истина је,  
293. „Да се Руси с Турцима не умири,  
294. „Цариград му освојити ћаше,  
295. „Какве Ђорђе науке даваше,  
296. „И јуначки Турке добијаше.  
297. „То сједочи Ђорђу кавалерство,  
298. „Што му Руси даше за јунаштво.”  
299. Вран се с булом опет разговара,  
300. Који булоу за то љуто кара:  
301. „Мучи було, у јад закукала!  
302. „Ђе ће врана орла надвладати,  
303. „Ђе ли књаза Омер погубити,  
304. „Ђе ли лафа Ђорђа уфатити?  
305. „Није треба о том ни мишљети,  
306. „Но се прођи, було, тог мишљења,  
307. „Покај грехе, плачи господара.”  
308. Свако свога жали поглавара,  
309. А Његуши Пера барјактара,  
310. Којино је скоро погинуо,  
311. Више Цупе крај Бугавицах,  
312. Кустудије браћу увредио,  
313. Ал' се соко добро зам'јенио,  
314. Три убио, а два обранио,  
315. Док је своју главу изгубио.  
316. Тад кукају Турци Колашинци,  
317. Који жале великога бега,  
318. А највише беговица млада.